

د معلمِ کتاب

د ژوند مقصد

۱) دا د معلمِ خبرې دی، چې د داؤد زوی وو او د یروشلم بادشاه وو. (۲) هغه معلمِ فرمائی، ژوند یو غټ راز دے، او زمونږ پوهه د دې په حقله پېره محدوده ده. (۳) په مخ د زمکې خلق دومره خواری کوی نو د دې نه دوی تہ فائده څه ده؟ (۴) پېړۍ په پېړۍ تېرې شی، خو زمکه همپشه قائمه وی. (۵) نمر راوڅېژی او پرپوځی او هغه ځای ته زر زر بیا ځی چې د کوم ځای نه راڅیژی. (۶) هوا د جنوب طرف ته چلیږی، بیا تاو شی او د شمال طرف ته چلیږی، دا گېرچاپېره تاویږی راتاویږی او ځی راځی. (۷) ټول سیندونه سمندر ته بهیږی، خو سمندر پک نه شو. ځکه چې د سیندونو اویه د کوم ځای نه بهیږی نو هم هلته مسلسل واپس راځی او بیا د هغه ځای نه بهیږی. (۸) ټول څیزونه دومره د خواری پک دی چې انسان یې بیانولې نه شی. نه سترگې په کتلو مړیږی، او نه غوږونه په اورېدو پکیري. (۹) څه چې مخکېني وُو دا به بیا هم وی، څه چې شوی دی هغه به بیا هم کیري. په مخ د زمکې هیڅ هم نوی نشته. (۱۰) کله کله خلق وائی، ”گوره، دا یو نوې څیز دے.“ خو په اصل کبني دا زور وی، یو څیز هم په رښتیا نوې نه دے. (۱۱) هیچا ته یاد نه دی چې په تېرو وختونو کبني څه شوی وُو او څه چې اوس کیري هغه به د راتلونکي وخت خلقو ته یاد نه وی.

معلمِ جواب لتوی

١٢) زه معلمِ په يروشلم کښې د بنی اسرائیلو بادشاه و. (١٣)

ما پوره عقل سره تلاش شروع کړو چې زه به حکمت سره هغه هر څه وگورم او معلوم به یې کړم کوم چې په دُنیا کښې شوی دی. نو زه دې نتیجې ته ورسېدم چې خدای پاک انسان ته د مشکل مشقت نمه واری ورکړې ده چې مصروف یې وساتي. (١٤) ما هغه هر څه ولیدل چې په مخ د زمکې شوی دی او زه تا ته وایم، چې دا هر څه بی معنی دی او هوا پسې منډې وهل دی. (١٥) څه چې غلط دی هغه ټیک کېدې نه شی، او د څه چې کمه دې نو هغه پیدا کېدې نه شی. (١٦)

ما خپل ځان سره ووئیل، ”زه د هغه ټولو نه ډېر زیات هوښیار یم چا چې زما نه مخکښې په يروشلم بادشاهی کړې ده. ما ډېر حکمت او علم حاصل کړې دې.“ (١٧) ما خپل پوره ذهني طاقت په دې ولگولو چې حکمت وپېژنم، او هم په لیونتوب او بې وقوفتوب پوهه شم، خو ما ته پته ولگېده چې دا ټول هم هوا پسې منډې وهل دی. (١٨) ځکه چرته چې حکمت زیات وی هلته پرېشانی هم زیاته وی، او څوک چې علم زیاتوی هغه غمونه زیاتوی.

د دُنیا خوشحالی بی معنی ده

٢) (١) ما خپل زړه کښې ووئیل چې، ”عبش عشرت به وکړم او بڼه مزې به وکړم،“ خو پته راته ولگېده چې دا هم بی معنی دی. (٢) نو ما ووئیل چې، ”خدا کم عقلتوب دې او عبش عشرت چا له څه ورکوی؟“ (٣) د ډېر سوچ نه پس

ما فېصله وکړه چې د میو په ذریعه ځان په سر کښې کړم.
 او د حکمت په لټون کښې مې کم عقلتوب شروع کړو. ما
 غوښتل چې معلوم کړم چې د انسان په دوه څلور ورځې
 ژوند کښې په مخ د زمکې څه کول فائده مند دی. (۴) ما
 لوی لوی کارونه وکړل. ما د ځان دپاره کورونه جوړ کړل او
 د انګورو باغونه مې وکړل. (۵) ما د ځان دپاره چمنونه او
 باغونه جوړ کړل، او په هغې کښې مې هر قسمه د مېوو ونې
 ولګولې، (۶) ما تالابونه جوړ کړل چې د هغې په ذریعه دا
 پیرې ونې اویه کوم. (۷) ما پېر غلامان او وینځې واخستلې،
 او زما په کور کښې هم غلامان پیدا شوی وو. ما سره دومره
 زیات څاروی وو چې په یروشلم کښې پخوانی یو بادشاه سره
 هم نه وو. (۸) ما د خپل ځان دپاره سپین زر، سره زر، او د
 بادشاهانو او صوبو خزاني راټولې کړې. ما سره سندرغاړی
 سپری او ښځې وې، او ما سره نورې داسې پېرې ښائسته
 وینځې وې چې سره یې ارمان کوی. (۹) نو داسې زه د
 هغه ټولو نه لوی سره شوم څوک چې زما نه مخکښې په
 یروشلم کښې تېر شوی وو، او ما خپل حکمت جاری ساتلې
 وو. (۱۰) ما چې څه هم غوښتل نو هغه ما اخستی وو. ما د
 خپل ځان نه د یوې خوشحالی انکار هم نه وو کړی. ما چې
 کوم محنت کړی وو نو زه په هغې باندې خوشحاله وم، او دا
 خوشحالی زما د هغه محنت انعام وو. (۱۱) خو څنگه چې ما
 هغه هر څه ته وکتل د څه حاصلولو دپاره چې ما پېر محنت
 کړی وو، نو دا هر څه بې معنې وو، داسې لکه چې هوا پسې
 منډې وهی. او په مخ د زمکې د هیڅ کار هم څه فائده نه وی.
 (۱۲) نو ما فېصله وکړه چې په حکمت، کم عقلتوب او په
 لیونتوب غور وکړم. نو زه پوهه شوم چې کوم کس به د

بادشاه د وفات نه پس په تخت کښېني نو هغه به صرف د تېر شوی بادشاه په شان حکومت کوی. (۱۳) ما وکتل چې څنگه رڼا د تيارې نه ښه ده نو داسې حکمت د کم عقلتوب نه ښه دے. (۱۴) ځکه چې هوبښيارانو ته دا پته وی چې هغوی چرته روان دی، خو کم عقلو ته پته نه لگی ځکه چې هغوی په تياره کښې روان وی. خو ما ته دا پته هم ولگېده چې زمونږ د دواړو انجام یو دے. (۱۵) ما د ځان سره ووئیل، ”د کم عقل په شان انجام به زما هم وی، نو بیا زما د ټول حکمت فائده څه ده؟ دا هر څه بې معنې دی.“ (۱۶) ځکه چې هوبښيار او کم عقل دواړه به مری. هوبښيار به د کم عقل نه تر زیات وخته پورې یاد نه شی ساتلے. په راتلونکی وخت کښې به دواړه هېر کړے شی. (۱۷) نو ما د ژوند نه نفرت شروع کړو، ځکه چې دې ما له په دُنیا کښې د تکلیف نه بغير هیڅ هم نه وُو راکړی. دا هر څه بې معنې وُو، هسې هوا پسې منډې وهل وو. (۱۸) ما چې په مخ د زمکې د هر څه دپاره محنت کړے وو نو د هغې نه زما نفرت پیدا شو، ځکه چې دا هر څه به هغه ته پاتې شی چې زما نه پس به راځی. (۱۹) او چا ته پته ده چې هغه به هوبښيار وی او که کم عقل؟ خو چې ما د څه دپاره محنت کړے دے نو هغه هر څه به د هغه شی، څه چې ما په خپله هوبښيارتیا په مخ د زمکې گټلی دی نو هغه هر څه به د هغه وی. دا ټول بې معنې دی. (۲۰) ما چې په مخ د زمکې کوم سخت محنت کړے وو د هغې نه زه مایوسه شوم او زما زړه همت بائیلو. (۲۱) ځکه چې ته به خپل کار په ډېر حکمت، پوهې او مهارت سره وکړې او بیا به دا هر څه هغه چا ته پرېږدې چې هغه د دې دپاره هیڅ هم نه وی کړی. دا بې معنې دی او لویه بد قسمتی ده. (۲۲) نو په مخ د زمکې انسان ته د

سخت محنت او پریشانی نه څه حاصلیږي؟ (۲۳) هره ورځ هغه کړیږي او د خپل کار دپاره پرېشانه وي. او د شپې هم ورته ذهني سکون نه ملاویږي. دا هر څه بې معنې دي. (۲۴) د انسان دپاره د ټولو نه ښه خبره دا ده چې خوراک څښاک کوي او د خپل محنت نه خوشحاله وي. خو ما ته دا پته هم ولگېده چې دا څیزونه د خدای پاک له طرف نه دي. (۲۵) ځکه چې صرف د خدای پاک په مدد سره مونږ خوراک کولې شو او د ژوند نه مزې اخستې شو. (۲۶) خدای پاک هغه چا له حکمت، پوهه او خوشحالی ورکوي څوک چې هغه رضا کوي. خو خدای پاک گناهگارو له هدف ورکوي چې دولت راټول کړي او بیا یې ترې نه واخلی او هغه چا له یې ورکړي چې څوک هغه رضا کوي. نو دا هم بې معنې دي. دا داسې دی لکه چې څوک عبث منډې وهي.

د هر څیز دپاره خپل وخت مقرر دے

۳ (۱) د هر څیز خپل وخت وي، د هر کار دپاره په مخ د زمکې وخت مقرر وي.

(۲) د پېدايښت او مرگ دپاره وخت مقرر وي،

د فصل گرلو او د رېښو دپاره وخت مقرر وي،

(۳) د مړ کولو او روغولو دپاره وخت مقرر وي،

د راغورزولو او د آبادولو دپاره وخت مقرر وي.

(۴) د غم دپاره او د خوشحالی دپاره وخت مقرر وي،

د ماتم دپاره او د گډېدو دپاره وخت مقرر وى،

٥ د کاپو خورولو او راغونډولو دپاره وخت مقرر وى،

د غاړه وتلو او نه غاړه وتلو دپاره وخت مقرر وى.

٦ د تلاش کولو او د تلاش پرېښودلو دپاره وخت مقرر

وى،

د محفوظ ساتلو دپاره او د غورزولو دپاره وخت مقرر وى،

٧ د شلولو او د گنډولو دپاره وخت مقرر وى،

د خاموشۍ او د خبرو کولو دپاره وخت مقرر وى.

٨ د مينې کولو دپاره او د نفرت کولو دپاره وخت مقرر

وى،

د جنگ دپاره او د امن دپاره وخت مقرر وى.

٩ يو کاريگر د خپل محنت نه څه فائده اخلى؟ ١٠ ما هغه

بوج کتلې دې کوم چې خدائ پاک په مونږ باندې اېښې

دې. ١١ خو خدائ پاک هر څه داسې جوړ کړي دي چې په

خپل وخت باندې ښائسته او مناسب وى. هغه انسانانو له د

ابدیت خيال ورکوى، خو سره د دې مونږ د خدائ پاک په

کار باندې د اول نه واخله تر آخره پورې پوره نه شو

پوهېدلې څه چې هغه کوى. ١٢ نوزه پوهه شوم چې د ټولو

نه ښه خبره دا ده چې د ژوند نه مونږ خوندونه او مزې واخلو

تر کومې پورې چې مونږ ژوندى يو. ١٣ مونږ ټولو له په کار

دی چي خوراک خُشاک کُوو او په خپله خواری مزدوری کبښي خوشحاله اوسو. دا د خُدای پاک نعمتونه دی. (۱۳) ما ته پته ده خُۀ چي خُدای پاک کوی نو هغه د همپشه دپاره پاتي کېدونکی وی. په هغې کبښي نۀ خُۀ کمے کېدے شی او نۀ خُۀ زیاتے. او دا هر خُۀ خُدای پاک خُکھ کوی چي خلق د هغه نه یرېږی. (۱۵) هر خُۀ چي اوس کيږی هغه پخوا هم شوی دی، او خُۀ چي به په آئنده کبښي کيږی، هغه پخوا هم شوی دی. خُکھ چي خُدای پاک دا هر خُۀ بیا بیا دوباره کوی.

په مخ د زمکې بي انصافي

(۱۶) د دې نه علاوه ما دا هم وکتل، چرته چي مونږ د انصاف توقع کوله هلته بدعملي وه، چرته چي مونږ د صداقت توقع کوله هلته بدعملي وه. (۱۷) ما په خپل زړۀ کبښي ووئيل، خُدای پاک به د بدعملو او د صادقانو عدالت کوی، خُکھ چي هر يو خيز او هر يو کار دپاره يو وخت مقرر دے. (۱۸) او ما دا هم په خپل زړۀ کبښي ووئيل، چي خُدای پاک د انسانانو آزمېښت کوی، چي مونږ ته دا وښائي چي مونږ د خُناورو نه ښۀ نۀ یو. (۱۹) لنډه دا چي، د انسانانو او خُناورو دواړو انجام يو دے، انسان او خُناور دواړه ساه اخلي، او دواړه مری. انسان د خُناور نه بهتر نۀ دے، دا هر خُۀ بي معني دی. (۲۰) مونږ ټول د مرگ طرف ته روان یو، مونږ ټول د خاورو نه جوړ یو او بیا به خاورو ته خو. (۲۱) خوک دا يقين سره وئيلے شی چي د مرگ نه پس د انسان روح بره ځی او د خُناور روح لاندې زمکې ته ځی؟ (۲۲) نو بیا ما ته دا پته ولگېده چي د دې نه ښۀ خبره نشته چي په خپل محنت باندې خوشحاله اوسو. د دې نه بغير بله لار نشته. هيچا ته پته نۀ

لگی چي د مرگ نه پس به خه کيږي.

۴ (۱) ما يو ځل بيا نظر واچولو او هغه ټول ظلم مې وليدو کوم چي په مخ د زمکې کيږي. گوره د مظلومانو وښکې څاڅي خو د تسلي ورکولو والا هيڅوک نه وي. ظالمان ډېر زورور دي او مظلومان ډېر بې وسه دي. (۲) نو ما هغه خلق بختور وگڼل کوم چي مړه شوي دي، د هغه خلقو نه کوم چي تر اوسه پورې ژوندي دي. (۳) خو د ټولو نه بختور هغه دي کوم چي لا پېدا شوي نه دي، چي هغوي هغه بدعمرلي نه ده ليدلې کومه چي په مخ د زمکې کيږي. (۴) بيا ما دا هم وکتل چي ټول خلق دې دپاره محنت کوي او د استازي نه کار اخلي ځکه چي هغوي د يو بل سره حسد کوي. خو دا بې معني وي. دا داسې دي لکه چي څوک هوا پسې منډې وهي. (۵) کم عقل د لاس مشقت پرېږدي او خپل ځان د لوږې وژني. (۶) خبر دې چي لږ وي خو چي د آرام سره وي، نه چي ډېر وي او د بې حده محنت سره وي. حد نه زيات محنت هوا پسې منډې وهل دي. (۷) ما په دنيا کښې نور خه هم ليدلي دي چي هغه بې معني دي. (۸) دا د يو سړي خبره ده څوک چي بلکل يواځې وو. د هغه نه بچي وو او نه يې خپلوان وو. هغه به هر وخت کار کولو، خو بيا هم هغه په خپله گټه باندې مطمئن نه وو. هغه د خپل ځان نه تپوس وکړو، ”د چا دپاره زه دومره سخت محنت کوم او خپل ځان د خوشحالي نه محروم ساتم؟“ دا هم بې معني دي او د افسوس خبره ده. (۹) د يو نه دوه کسان ښه وي، ځکه چي هغوي د خپل محنت نه ښه فائده اخستې شي. (۱۰) که په هغوي کښې يو کس وغورزېږي، نو هغه دوهم به يې راپاخوي،

خو کٺ ڏوڪ يواڻي وي او وڱورزيري، نو په هغه افسوس،
 ڏڪه چي داسي به ڏوڪ نه وي چي هغه راپاڏوي. (۱۱) هم
 داسي، ڪٺ يڃني وي او دوه ڪسان يو ڏائي ڄملي نو گرم به
 شي، خو يو ڪس به يواڻي ڄنگه ڄان گرم ڪري؟ (۱۲) خو
 ڪٺ يو ڪس يواڻي وي نو شڪست به وڃوري، خو ڪٺ دوه
 ڪسه يو ڏائي شي نو مقابله ڪولي شي. د دربو مزو پري په
 آسانه نه شليري. (۱۳) يو غريب خو هوڻييار ڄوان ڻنه دے د
 هغه بويا او ڪم عقل بادشاهه نه، ڏوڪ چي د چا نصيحت ته
 غور نه ابردي. (۱۴) دغه ڄوان د غريبي نه د ڪاميابي طرف ته
 تلے شي، اگر ڪٺ هغه قبدي وو خو هغه بيا هم بادشاهه
 جوڀدي شي. (۱۵) بيا ما وڪتل چي خلق يو بل ڄوان پسي
 روان ٿو، ڏوڪ به چي د هغه په ڏائي بادشاهه شي. (۱۶)
 بي شميره خلق د هغه نه گهرچاپره ٿو، خو بيا يوه بله پيري
 راوچته شوه او هغه بي هم رد ڪرو. نو دا ڄيزونه بي معني دي،
 دا داسي دي لڪه چي ڏوڪ هوا پسي منڊي وهي.

هوڻياري خبري ڪول

۵ (۱) ڪله چي ته د ڏدائي پاڪ ڪور ته ڄي نو چي ڄه ڪوي
 هغه پير خيال سره ڪوه. د اورڀلو دپاره د ڏدائي پاڪ
 حضور ته تلل بهتر دي د ڪم عقلا نو په شان د قربانو پيش
 ڪولو نه، ڏدائي پاڪ ته بي سوچه نذراني پيش ڪول بدعمرلي ده.
 (۲) د ڏدائي پاڪ په حضور ڪڻي په خبرو ڪولو ڪڻي تيزي
 مه ڪوه، د هغه په وڙاندي په ڄه بيان ڪولو ڪڻي جلدي مه
 ڪوه. ڏڪه چي هغه په آسمان ڪڻي دے او ته په زمڪه باندي
 بي، نو د ضرورت نه زياتي خبري مه ڪوه. (۳) ڄومره چي

تہ پریشانہ پی، نو هغه هومره به خراب خوبونه وینې او چې
 خومره زیاتې خبرې کوې، نو هغه هومره به کم عقلې خبرې
 درنه وځی. (۴) کله چې تہ خدای پاک ته یوه منبسته ومني،
 نو چې خومره زر کېدے شی نو دا منبسته پوره کوه. هغه د
 کم عقلو خلقو نه خوشحال نه وی. کومه منبسته چې ومني نو
 هغه سر ته رسوه. (۵) چې یوه منبسته ومني او سر ته یې نه
 رسوې نو د داسې منبستې د منلو نه نه منل بڼه دی. (۶) د
 خپلو خبرو په وجه ځان مه گناهگاروه، او امام ته مه وایه
 چې ما په غلطی سره منبسته منلې وه. نو په دې وئیلو سره
 خدای پاک مه غصه کوه چې ستا ټول محنت مشقت تباہ
 کړی. (۷) خو پېر خوبونه او پیرې خبرې بې معنی دی، په
 ځای د دې د خدای پاک نه وویرېږئ.

ژوند بې فائدې دے

(۸) چې کله تہ وگورې چې په یوه علاقه کېښې غریبانانو
 باندې ظلم زیاتے کیرې او هغوی ته صداقت او انصاف او د
 هغوی حقونه نه ملاوېږی نو په دې باندې مه هېرانېږه. د هر
 آفسر دپاسه بل آفسر وی او د هغوی د سر دپاسه نور آفسران
 وی. (۹) تر دې چې بادشاه هم د دې ملک نه خپل مفاد
 حاصلوی. (۱۰) څوک چې د پېسو سره مینه لری، نو هغه به
 هیڅکله په پېسو موږ نه شی. څوک چې د دولت سره مینه
 لری، نو هغه به هیڅکله په دولت موږ نه شی. ځکه چې دا هم
 بې معنی دی. (۱۱) چې خومره پېسې زیاتې وی، نو دومره به د
 دې د خوړلو خلق هم زیات وی. دغه دولت ته د کتلو نه
 سېوا مالک ته څه حاصل شول؟ (۱۲) محنت مزدوری کولو
 والا که لږه خوړلی وی او که پېره خو بڼه د سکون خوب

کوی، خود مالداره سڙی دولت هغه خوب ته نَه پڙېدی.

۱۳) ما په مخ د زمکې یو بل پږ خراب کار لیدلے دے.

څوک چې د ځان دپاره پېسې جمع کوی نو هغه وروستو هم

د هغوی دپاره د نقصان باعث شی، ۱۴) ځکه چې هغوی دا

ټولې پېسې په یو ناکامیابه کاروبار کښې بائیلی او په آخر

کښې د هغوی سره هیڅ هم نَه وی چې خپلو بچو ته یې

پڙېدی. ۱۵) لکه څنگه چې ماشوم دې دُنیا ته لغږ او خالی

لاسونه راځی، هم داسې به دې دُنیا نه خالی لاسونه ځی. هغه

د ټول محنت باوجود هم د ځان سره هیڅ هم نَه شی وړلے.

۱۶) دا هم پږه د افسوس خبره ده، چې څنگه انسان دُنیا ته

راځی نو هغه شان ځی. هغه فائده څه وکړه؟ چې عبث هوا

پسې یې منډې ووهلې؟ ۱۷) هغه خپل ټول ژوند په تیاره، په

پږشانی، په غصه او په بیماری کښې تېر کړو. ۱۸) نو زه دې

نتیجې ته ورسېدم چې د انسان دپاره بڼه او بهتره دا ده چې

څومره ورځې خدای پاک هغه له ورکړې دی په هغې کښې

خوراک څښاک کوی او په مخ د زمکې د خپل سخت محنت

نه خوند اخلی. ځکه چې هم دا زمونږه اجر دے. ۱۹) که

خدای پاک چا له دولت او جائیداد ورکوی او د دې قابل یې

جوړوی چې د دې نه خوند واخلي، او دا خپل نصیب وگڼی

او محنت سره سره خوشحاله هم وی، نو دا د خدای پاک د

طرف نه انعام دے. ۲۰) حقیقت کښې خدای پاک هغوی په

خوشحالی کښې دومره مصروف ساتی چې هغوی سره د

اندېښنو دپاره وخت هم نَه وی.

۶) په مخ د زمکې ما یوه بله خرابه خبره لیدلې ده او دا

په انسان باندې یو دروند بوج دے. ۲) دا د هغه کس خبره

ده چا له چې خدای پاک مال دولت، عزت او جائیداد
 ورکړی او هغه هر څه ورکړی چې د هغه زړه یې غواړی، خو
 خدای پاک یې د دې په خوند پوهه نه کړی او د هغه په ځای
 یو پردې کس په دې باندې مزې وکړی. دا بې معنی دی او
 لوی مصیبت ده. (۳) که د یو سړی سل بچی وی او تر
 بوډاتوبه پورې ژوندې وی، خو که په ژوند کېښې څه
 خوشحالی ونه وینی او په عزت سره دفن نه شي نو زه خو به
 دا وایم چې د ده نه خو هغه ماشوم ښه دې چې مړ پیدا
 شوی وی. (۴) د داسې پېدائشی مړ ماشوم دنیا ته راتگ او
 تگ بې معنی دې، مرگ د هغه شناخت زمونږ نه پټ ساتی.
 (۵) اگر چې هغه نمر هم نه دې لیدلې او نه ورته دا پته
 لگېدلې ده چې ژوند څنگه وی، خو بیا هم هغه ته د هغه
 مالداره سړی نه زیات آرام حاصل دې. (۶) فرض کړه که
 هغه دوه زره کاله ژوندې وی خو چې په ژوند کېښې یې څه
 خوشحالی نه وی، نو څه فائده؟ آخر مرگ خو هر ژوندی له
 شته. (۷) انسان ټول محنت د خوراک پیدا کولو دپاره کوی،
 خو د هغه لوړه هیڅکله نه ختمیږی. (۸) هوښیار کس د کم
 عقل نه په څه فائده مند وی؟ که غریب کس خلقو سره
 مناسب سلوک کوی نو په دې کېښې د هغه دپاره څه فائده
 ده؟ (۹) څه چې مونږ سره وی د هغې نه خوند اخستل ښه
 دی په ځای د دې چې د هغه څیزونو خواش و لرو چې مونږ
 سره نه وی. دا بې معنی دی، او دا داسې دی لکه چې هوا پسې
 منډې وهی. (۱۰) هر څه چې کیږی هغه د تقدیر لیک وی. دا
 پېر د پخوا نه معلومه وه چې د هر یو کس سره به څه کیږی.
 نو خدای پاک سره د دې موضوع په حقله بحث کول فضول
 دی. (۱۱) څومره چې خبرې زیاتېږی، نو دومره بې مطلبه

کيڙی، نو د بحث نه فائده څه؟ (۱۲) نو چا ته څه پته وی چې زمونږ په دې لنډ او بې فائدې ژوند کښې، زمونږ دپاره څه ښه دی، داسې ژوند چې د سوری په شان تېرېږي؟ چا ته دا پته ده چې د مرگ نه پس به څه کيږي؟

د ژوند حکمت

- ۷ (۱) نېک نامی د قیمتي عطرو نه بهتره ده، او د مرگ ورځ د پیدا کېدو د ورځې نه بهتره ده. (۲) ښه دا ده چې هغه کور ته لاړ شو چرته چې ماتم کيږي نه چې هغه کور ته لاړ شو چرته چې دعوت وی، ځکه چې ژوندو خلقو له دا خبره په ذهن کښې کښېنول په کار دی چې مرگ زمونږ د ټولو انتظار کوی. (۳) د خدا نه غم ښه وی، غمژن مخ د زړه د بهتری سبب جوړېږي. (۴) هوښیار کس د مرگ په حقله ډېر فکر کوی، خو کم عقل صرف د عېش عشرت په حقله فکر کوی. (۵) ښه خبره دا ده چې هوښیار دې ورته په ځای د دې نه چې د کم عقلو خلقو د خوشامندی سندرې واورې. (۶) د کم عقل خدا داسې وی لکه چې دېگچي لاندې په اور کښې ازغی تسيږي. دا شور خو جوړوی خو هيڅ مقصد يې نه وی. (۷) ناروا گټه هوښیارو خلقو نه کم عقل جوړوی، او رشوت اخستل ضمير خرابوی. (۸) د څه سر ته رسول د هغې د شروع نه ښه وی، او د غرور کولو نه صبر کول ښه دی. (۹) خپله غصه په قابو کښې ساته، ځکه چې د کم عقل دماغ د غصې کور وی. (۱۰) هيڅکله داسې مه وايه، ”تېر وخت د اوس نه ښه وو.“ دا خبره کول عقلمندی نه ده. (۱۱) هوښیار جوړېدل ښه دی. دا داسې دی لکه چې ميراث

واخلي. په دُنیا کښې د هر چا دپاره عقلمند جوړېدل فائده مند دی. (۱۲) عقلمندی به دې د پېسو په شان حفاظت کوی. او د عقلمندی خاص فائده دا ده چې هغه خپل مالک محفوظ ساتی. (۱۳) د خدای پاک په کارونو باندې فکر وکړه، څه چې هغه کاره جوړ کړی وی نو هغه څوک نېغولې شی؟ (۱۴) په ښه حالاتو کښې خوشحاله اوسئ، خو چې کله تکلیف راځی، نو یاد ساته چې خوشحالی او تکلیف، دواړه خدای پاک راوولی، او هیچا ته پته نه لگی چې سبا به څه کیري. (۱۵) ما په خپل بې فائدې ژوند کښې هر څه لیدلی دی، یو صادق باوجود د خپل صداقت نه هم تباہ شی او یو بدعمله په خپله بدعملی کښې اوږد عمر تېر کړی. (۱۶) د ځان نه پېر ایمانداره مه جوړوه او د ځان نه پېر هوښیار سرې مه جوړوه، ولې ځان تباہ کوې؟ (۱۷) خو دې سره د ځان نه پېر بدعمله یا کم عقل هم مه جوړوه، نو په داسې کولو سره ولې خپل ځان د وخت نه مخکښې په چا وژنې؟ (۱۸) ښه خبره دا ده چې دا دواړه خبرې هېرې نه کړې، ځکه څوک چې د خدای پاک نه یرېږی، هغوی به د دواړو خطرو نه بچ پاتې شی. (۱۹) حکمت هوښیار سرې د ښار د لسو حکمرانانو نه زیات طاقتور جوړوی. (۲۰) په دې دُنیا کښې داسې هیڅ څوک صادق نشته چې هغه همپشه ښه کوی او هیڅکله گناه نه کوی. (۲۱) خلق چې څه وائی نو هغه هر څیز زړه ته مه اچوه، گنې وابه ورې چې ستا نوکر تا پسې کنځل کوی. (۲۲) او تا ته پته ده چې څو څو ځلې تا په خپله نورو خلقو ته کنځلې کړې دی. (۲۳) ما د حکمت اصول استعمال کړل چې په دې هر څه باندې پوهه شم، خو دا زما دپاره پېر گران وو، ما نه شول کولې. (۲۴) هر څه چې موجود دی هغه پېر ژور او زما د پوهې نه

بهر دی. څوک په هر څه پوهېدلې شي؟ (۲۵) ما کلکه فېصله وکړه چې د حکمت مطالعه وکړم او د څیزونو په اسبابو باندې پوهه شم، او چې زده کړم چې بد عملی څومره بې وقوفتوب دے، او بې وقوفتوب څومره پاگلتوب دے.

(۲۶) ما ته پته ولگېده چې گېروونکې بنځه د مرگ د سختی نه هم لوی دام دے. د هغې شوق د دام په شان دے او د هغې غېره د زنځیرونو په شان ده. کوم سرے چې خدای پاک رضا کوی نو هغه به ترې نه خلاص وی، خو گناهگار به د هغې په جال کېنې راگېرېږي. (۲۷) معلّم وفرمائیل چې زه دې نتیجې ته ورسېدم، کله چې ما په دې موضوع باندې د هر طرف نه غور و فکر وکړو. (۲۸) اگر چې ما بار بار لتون کولو خو ما هغه څه پیدا نه کړل څه چې ما لتول. ما په زرو کسانو کېنې یو نېک سرے پیدا کړو، خو یوه نېکه بنځه مې پکېنې پیدا نه کړه. (۲۹) نو زه صرف دې نتیجې ته ورسېدم چې خدای پاک انسان پیدا کړے دے چې نېک وی، خو هغه په نورو ډېرو منصوبو پسې ځي.

۸ (۱) څوک د هوښیار په شان دے؟ څوک د خبرو د صحیح تشریح علم لري؟ حکمت د هغوی مخونه روښانه کوی او د هغوی سخت مزاج نرموی.

د بادشاه حکم منل

(۲) زه وایم، د بادشاه حکم مننه، ځکه چې تا د خدای پاک سره د دې وعده کړې ده. (۳) د بادشاه په حضور کېنې د تلو نه جلدی مه کوه. او په بد کار کېنې حصه مه اخله، ځکه

چې بادشاه درسره څه غواړي هغه کولای شي. (۴) ځکه چې د بادشاه خبره وزن وی او هیڅ څوک ترې نه دا تپوس نه شي کولای چې، "ته څه کوې؟" (۵) هغه کس څوک چې شاهي حکم مني هغوی ته به سزا نه ملاوېږي. هوبنیار کس د هر څیز په وخت او سبب باندې پوهیږي. (۶) ځکه چې د هر څیز دپاره یو وخت او یوه طریقه وی، خو انسان له ډېر غمونه برداشت کول په کار دی. (۷) هیچا ته پته نشته چې څه به کیږي، نو بیا څوک دا وئیلای شي چې په مستقبل کېښي څه کېدو والا دی؟ (۸) هیڅ څوک خپل ځان د مرگ نه نه شي بچ کولای او نه څوک د اجل ورغ وروستو کولای شي. دا یو داسې جنګ دے چې مونږ ترې نه نه شو خلاصېدلای، او بدعملی یو بدعمله کس د مرگ نه نه شي بچ کولای.

بدعمله او صادق خلق

(۹) ما ټولو څیزونو ته غور سره وکتل او په مخ د زمکې چې څه کیږي د هغې په حقله مې سوچ وکړو، خلق په نورو خلقو باندې اختیار لری او ورته نقصان رسوی. (۱۰) آو، ما ولیدل چې بدعمله د عزت سره ښخ شوی ؤو او هغوی به د خدای پاک مقدس کور ته تلل راتلل، خو چې په کومو ښارونو کېښي هغوی بدعملی کوله نو هلته خلقو د هغوی صفت بیانولو. دا هم بې معنی دی. (۱۱) د بدو عملونو سزا زر نه ورکولای کیږي، نو ځکه د خلقو زړونه بدعملی ته تیار دی. (۱۲) د یو گناهگار نه سل ځله گناه کیږي خو بیا هم تر ډېره وخته پورې ژوندی وی. بې شکه ما ته دا هم پته ده چې کوم خلق د خدای پاک نه یربړی هغوی به په خیر خیریت سره ژوند کوی، یعنی هغه خلق د چا په زړه کېښي چې د خدای پاک یره وی. (۱۳)

او د بدعمله خلقو به خير نه وي او نه به يې ژوند اوږد وي. او دا ځكه چې هغوى د خدائى پاك نه نه ږيرى. (۱۴) خو په مخ د زمكې يوه بله خبره هم ده چې بې معنې ده. بسو خلقو ته داسې سزا ملاويږي لكه چې هغوى بدعمله وي او بدعمله خلقو ته داسې اجر ملاويږي لكه چې هغوى بسنه خلق وي. نو زه تاسو ته دا وايم چې دا بې معنې دى. (۱۵) نو زما مشوره دا ده چې مونږ له د ژوند نه خوند اخستل په كار دى، ځكه چې په دې ژوند كېنې هم دا يوه مزه ده چې خوراك څښاك كوو او خوشحاله اوسو. نو داسې سخت محنت، كوم چې په مخ د زمكې خدائى پاك مونږ له راکړې دې هغې سره سره څه لږه خوشحالي هم وكړو. (۱۶) كله چې ما پوره كوشش وكړو چې هوښيار شم او په هغې كار غور وكړم چې خلق يې د زمكې په مخ كوى، نو ما وكتل چې د داسې محنت په وجه هغوى شپه او ورځ خوب نه شى كولې. (۱۷) نو ما ته پته ولگېده چې خدائى پاك په دنيا كېنې څه كوى نو هيچا ته هم د هغې پته نه لگى. كېدې شى چې يو هوښيار كس دا دعوى وكړي چې زه په دې پوره پوهه شوم، خو دا به داسې نه وي، هغه د دې انجام ته نه شى رسېدې.

مرگ هر چا له راځي

۹ (۱) اوس ما د دې هر څه مطالعه وكړه او دې نتيجې ته ورسېدم چې صادقان او هوښيار خلق چې هر څه كوى هغه د خدائى پاك په لاس كېنې دى. هغوى ته دا پته نه لگى چې خدائى پاك به يې قبلوى او كه رد كوى. دا هر څه به په راتلونكى وخت كېنې كيږي. (۲) د صادق او د بدعمله، د بسنه

او د بد، د پاک او د ناپاک، هغه خلق چې خدائ پاک ته

قربانی پېش کوی یا هغه خلق چې قربانی نه پېش کوی، ټولو سره قسمت یو شان معامله کوی. د یو ښه کس او د گناهگار یو شان انجام وی، د قسم خوړلو والا او د قسم نه خوړلو والا دواړو یو منزل دے. (۳)

مخ د زمکې کیږی، د هر ژوندی هم یو قسمت دے یعنی

مرگ. د دې نه علاوه، د ټولو خلقو زړونه د بد کاری نه پک

دی او د ژوندون په دوران کښې د هغوی په زړونو کښې

بې وقوفتوب وی او بیا دوی مړه شی. (۴) خو څوک چې تر

اوسه پورې په ژوندو کښې شریک دی د هغوی امید وی،

ځکه چې یو ژوند د سپی د مړ ازمری نه ښه دے. (۵) یقیناً

چې ژوندو ته خو دومره پته وی چې هغوی به مری. خو مړو

ته هیڅ پته نه لگی. هغوی ته نور اجر نه ملاویږی، او د هغوی

یادونه ختم شی. (۶) د هغوی مینه، نفرت او غېرت، هر څه

پېر مخکښې ختم شوی دی. په مخ د زمکې چې څه کیږی نو

هغوی به هیڅکله په کښې برخه وانه خلی. (۷) نو بیا

خوشحالی سره مے څښه او خپل خوراک کوه. ځکه چې

خدائ پاک د دې هر څه اجازت ورکړی دے. (۸) هر

وخت سپینې جامې اغونده او تېل لگوه. (۹) د خپلې ښځې

سره چې ته ورسره مینه کوې د ژوند نه خوند اخله. په مخ د

زمکې په فانی ژوندون کښې چې خدائ پاک تا له څومره

ورځې درکړې دی هغه هم دغه شان تېروه. ځکه چې په مخ د

زمکې ستا د محنت مشقت په بدل کښې هم دغه څه دی چې

ستا په نصیب کښې دی. (۱۰) ته چې هر څه کولې شې هغه

پوره د زړه نه کوه، ځکه چې چرته ته روان یې یعنی قبر ته،

هلته به نه کار وی او نه منصوبی، نه به علم وی او نه

حِڪْمَت. (۱۱) ما ته په دُنیا کښې د یو بل څیز هم پته ولگېده چې تېزه منډه وهونکی همپشه د منډې لوبه نه گټی او تکره جنگیالی همپشه جنگ نه شی گټلی. هوبښیار خلق هر وخت په رزق ماړه نه وی، قابل خلق همپشه نه مالداره کپړی او تعلیم یافته خلق تل په ژوند کښې کامیاب نه وی. هر څه په وخت او په بخت باندې منحصر وی. (۱۲) انسان ته هیڅکله دا پته نه لگی چې په هغه به سخت وخت کله راځی. لکه څنگه چې کبان په جال کښې او مارغان په دام کښې اچانک راگېر شی، نو داسې به مرگ انسان سمدستی راگېر کړی.

حِڪْمَت د کم عقلتوب نه ښه دے

(۱۳) ما ته په مخ د زمکې د حِڪْمَت یو بل مثال ملاو شوے دے او دا ما ته پېر زیات ښه ښکاری. (۱۴) یو وړوکے ښار وو چې آبادی یې لږه وه. یو طاقتور بادشاه په دې باندې حمله وکړه. هغه ښار یې محاصره کړو او په دېوالونو باندې د اورپدو تیارے یې شروع کړو. (۱۵) خو په هغه ښار کښې یو غریب خو هوبښیار کس وو. هغه په خپلې هوبښیارتیا سره هغه ښار بچ کړو. خو وروستو هیچا هغه یاد نه کړو. (۱۶) نو زه وایم چې حِڪْمَت د طاقت نه ښه دے، خو د غریب سپری هوبښیارتیا ته سپک کتلے شی، هیڅوک د هغه خبرو ته پام نه کوی. (۱۷) ښه خبره دا ده چې د یو هوبښیار کس په مزه خبرو ته غوږ ونیسې په ځای د دې نه چې د کم عقلانو په مجلس کښې د بادشاه چغې واورې. (۱۸) حِڪْمَت د جنگ د وسلو نه طاقتور دے، خو یو گناهگار کس پېر زیات ښه کارونه تباہ کولے شی.

۱۰ ځنگه چې مره مچان خوشبودار عطر خرابوی نو

داسې لږ شان کم عقلتوب پېر حکمت او عزت خرابولې

شی. (۲) د هوبنیار سپری زړه به صحیح لار غوره کوی او د

کم عقل سپری زړه به خرابه لار غوره کوی. (۳) کله هم چې

کم عقل په لاره روان وی نو صفا پته لگی چې هغه بې وقوف

دے. (۴) که حکمران درته غصه شی نو خپل خائ مه

پرېږده، ځکه چې ستا سره رویه د هغه سخته غصه قلا رولې

شی. (۵) ما په مخ د زمکې یو بل خراب څیز لیدلې دے او

دا غلطی د حکمرانانو د لاسه کیږی. (۶) او هغه دا چې کم

عقل خلق په اوچتو عهدو مقرر کړے شی او مالدار خلق په

معمولی عهدو باندې وی. (۷) ما لیدلی دی چې غلامان د

شهزادگانو په شان په آسونو سواره وی، او شهزادگان د

نوکرانو په شان پېدل ګرځی. (۸) څوک چې کنده کنی کېدے

شی په خپله وروغورزیږی، څوک چې دېوال راغورزوی

کېدے شی مار یې وچیی. (۹) څوک چې د کانو په کان

کښې کار کوی، کېدے شی په کانو چڅنی شی. څوک چې

لرگی ماتوی، نو کېدے شی چې په دې زخمی شی. (۱۰) که

تبر پخ وی او تېره یې نه کړې، نو په دې باندې کار کول پېر

زور غواړی. خو حکمت سرے همیشه د کامیابی طرف ته

بوځی. (۱۱) که د دم نه مخکښې مار پارو وچیی نو بیا د

پاروتوب څه فائده نشته. (۱۲) د هوبنیار سپری خبرې د هغه د

عزت سبب جوړیږی، خو د کم عقل سپری خبرې د هغه د

تباهی سبب جوړیږی. (۱۳) د هغوی خبرې کم عقلتوب سره

شروع کیږی او خطرناک لیونتوب سره تر سره کیږی. (۱۴)

د کم عقل کس خبرې نه ختمیږی. هیچا ته دا پته نشته چې په

راتلونکی وخت کښې به څه کیږی، څوک دا وئیلے شی چې

زمونڊ د مرگ نه پس به څه کيږي؟ (۱۵) کار سره کم عقل ډېر
 سترې شی، او هغه ته دا پته هم نه لگی چې منزل ته خپله لار
 پيدا کړي. (۱۶) افسوس په هغه مُلک چې د هغې بادشاه یو
 ناتجربه کاره زلمې وی او مشران یې سم د سحر نه سر د
 خپتې نه زار کوی. (۱۷) خوش قسمته وی هغه مُلک چې د
 چا بادشاه چې د شریف خاندان نه وی او د هغوی مشران په
 مناسب وخت خوراک کوی. هغوی د طاقت حاصلولو دپاره
 خوراک څښاک کوی د نشې دپاره نه. (۱۸) که یو کس دومره
 ناراسته وی چې هغه خپل چت هم نه مرمت کوی، نو دا به
 راڅاڅی او هغه کور به راوغورزیږي. (۱۹) د مېلمستیا روتی
 د خوشحالی دپاره وی او مې د زړه راحت دپاره وی، او په
 پېسو هر کار کيږي. (۲۰) په خیالونو کښې هم په بادشاه پسې
 بډر دمه وایه او په خپله کوټه کښې هم په مالداره کس پسې
 بډر دمه وایه. کېدې شی چې د هوا یوه وړه مرغی ستا خبرې
 واورى او هغه ته یې وکړي.

د انسان د علم حد

۱۱ (۱) خپله روتی په اوبو باندې وغورزوه چې لاره شی
 او ډیرې ورځې پس به دا تا ته بیا ملاو شی. (۲) خپلې پسې
 په اووه یا اته ځایونو کښې بندې کړه، ځکه چې هیڅ پته نه
 لگی چې څه افت به په زمکه باندې راپېښ شی. (۳) کله چې
 ورځې درنې وی نو باران کيږي. کله چې ونه د شمال یا د
 جنوب په طرف پرېوځی نو هم هلته پرته وی. (۴) هغه
 زميدار څوک چې د هوا رخ ته گوری هغه به خپل فصل نه
 کړی. او هغه زميدار څوک چې ورځو ته گوری هغه به خپل

فصل نۀ ربی. (۵) لکه څنگه چې تا ته د هوا رخ نۀ

معلومیری او نۀ درته دا پته لگی چې د مور په خپته کبني ماشوم څنگه جوړیږي، نو داسې تۀ د ځدای پاک په کارونو هم نۀ پوهیږي، څوک چې د هر څۀ خالق دے. (۶) د سحر

په وخت خپل تخم کره او تر ماښامه پورې په کار کبني

بوخت اوسه، ځکه چې تا ته څۀ پته ده چې په کوم کار کبني کامیابي ده، په دې کبني، په هغې کبني او یا په دواړو کبني یو شان. (۷) رڼا ښۀ ده او د نوی سحر رڼا په سترگو ښۀ لگی.

(۸) کله چې انسان تر پېر وخته پورې ژوندے پاتې شی نو

هغوی دې د ژوند هره لحظه خوشحاله تېروي. خو دا هم یاد

ساتل پکار دی چې د مشکل پيري ورځې راروانې دی. او څۀ چې به کيږي هغه یو راز دے.

د ځوانانو دپاره نصیحت

(۹) اے ځوانانو، په خپله ځوانۍ خوشحاله اوسئ او د

ځوانۍ نه خوند اخلئ. او څۀ چې ستاسو زړۀ غواړئ او په

سترگو مو ښۀ لگی نو هغه کوئ، خو دا خبره یاده ساتئ چې

ځدای پاک به درسره د هر کار او عمل حساب کوی. (۱۰) د

خپل زړۀ نه خفگان او د وجود نه غم درد لرې ساتئ ځکه

چې ځوانی او تور سر د یوې لحظې دپاره وی.

۱۲ (۱) هم په ځوانۍ کبني خپل خالق یاد ساته، د هغې نه

مخکبني چې د مصیبت ورځې راشی، او هغه کلونه راشی او

تۀ پکبني وواږي چې، ”د ژوند هیڅ مزه نشته.“ (۲) هغه یاد

ساته، د دې نه مخکبني چې د نمر، سپورمی او د ستورو رڼا

تا ته تته ښکاره شی او د باران نه پس بیا وریځې راواپس

شی. (۳) د هغې نه مخکښې چې ستا د کور څوکیداران په
 رپرېدو شی، او ستا طاقتور سړی راکونتی شی، او ستا د
 مېچنې کولو والا بشځې کار پرېږدی ولې چې هغوی لږې دی،
 او هغه زنانه چې د کړکو نه گورې د هغوی نظر کم دے. (۴)
 د هغې نه مخکښې چې د کوڅې دروازې بندې شی او د
 مېچنې آواز په مزه شی، او تۀ د مارغانو په اولنو سندرو
 راپاڅې خوبیا د هغوی ټولې سندرې په تا په مزه لگی. (۵) د
 هغې نه مخکښې چې تۀ د اوچتو ځایونو او د کوڅو د خطرو
 نه یرېږې. د هغې نه مخکښې چې ستا وېښتۀ سپین شی داسې
 لکه چې د بادامو گلونه کولاو شی، او تۀ د پښو نه پاتې شي
 داسې لکه مَلخ پښې راکاری، او ستا شهوت ختم شی. هغه
 یاد ساته، د هغې نه مخکښې چې ستا پښې په قبر کښې وی
 کوم چې به ستا ابدی کور وی، او کله به چې خلق ستا په
 جنازه کښې ویر کوی. (۶) د هغې نه مخکښې چې د سپینو
 زرو زنجیر وشلېږی، د سرو زرو لوبښے ټوټې ټوټې شی، او
 چینې سره د اوبو بوقه به وشلېږی او د کوهی سرخی ماته
 شی. (۷) بیا به خاوره واپس خاورې شی او روح به خدای
 پاک له واپس لار شی، چا چې هغه ورکړے وو. (۸) نو معلم
 وائی، ”هر څۀ بې معنې دی، دا هر څۀ بې معنې دی.“

نتیجه

(۹) معلم په خپله هوبښیار وو او خلقو له یې هم د علم تعلیم
 ورکولو. هغه په ډېرو متلونو باندې غور او فکر کولو او ترتیب
 وار یې جمع کړل. (۱۰) د معلم کوشش دا وو چې خوږې
 خبرې ولټوی، او دیانتداری سره رښتینی خبرې ولیکی. (۱۱)
 د هوبښیارانو خبرې د تېرو چوکو په شان دی، د جمع شوی

متلونو خبرې د چوکو په څوکه کبني د مېخونو په شان دی
چې یو شپون یې د گډو د بوتلو دپاره استعمالوی. (۱۲) خو
زما زویه، د دې نه علاوه هم خبردار اوسه. د پېرو کتابونو د
لیکلو سلسله به هیڅکله نه ختمیږي او پېره مطالعه وجود
سترې کوی. (۱۳) راځئ چې اوس په آخر کبني د ټول تعلیم
په خلاصه باندې غور وکړو. د خدای پاک نه پرېره او د هغه
په حکمونو عمل کوه، دا په هر انسان فرض دی. (۱۴) ځکه
چې خدای پاک به راسره د هر یو عمل عدالت کوی، که هغه
بنه وی او که بد او په دې کبني پټ څیزونه هم شامل دی.